Oplæg om adhæsion. Praktikken

Helle Hald
Partner, advokat (H)

SIRIUS advokater

Indledende om det at være bistandsadvokat

Ofre for forbrydelser kan få beskikket en advokat

- Beskikkes af retten
- Politiet skal være behjælpelig med at søge om beskikkelse
- Typisk de beneficerede forsvarere, der bliver beskikket som bistandsadvokat
- De er ikke så gode til erstatningsret som jer ☺

Man skal holde sig for øje, at klienterne er

- Ofre for forbrydelser
- Ikke kender til/ikke forstår retssystemet
- Ofte er meget påvirkede af sagen

SIRIUS advokater

Hvad er en bistandsadvokat?

- Uddannelsen er ikke specifik
- Retsplejeloven anvender ikke begrebet, men foreskriver i RPL § 741a:
  - *"I sager om overtrædelse af straffelovens ……§ 237, jf. § 21, ….beskikker retten en advokat for den, der er forurettet ved lovovertrædelsen…."*
- Betænkning 1102/1987 har en kort beskrivelse af bistandsadvokatens opgaver
- Mangel på prestige og ordentlig honorering er en udfordring
- Der er løbende udvidelse sket udvidelse af bistandsadvokatordningen
- Siden 1. juli 2005 obligatorisk i sager om alvorlige seksuelle overgreb
- I sager om vold, drab, drabsforsøg, bistand til efterladte mv. kun hvis forurettede/advokat beder om det
- Særlige tilfælde; chikane, (ældre) besvegne mennesker, til dels tilholdssager samt ofre i "bred forstand", jf. kendelse i Fields-sagen

SIRIUS advokater

Retsplejelovens § 741 a, stk. 1
- i trafiksager

- Stk. 1. Retten beskikker en bistandsadvokat, når forurettede fremsætter begæring om det i sager vedrørende blandt andet straffelovens
  - § 237, jf. § 21 (forsøg på forsætligt drab)
  - § 245 (grov vold)
  - § 249 (uagtsom legemsbeskadigelse)
  - § 250 (fareforvoldelse)

- Efter stk. 3 kan retten afslå beskikkelse, hvis lovovertrædelsen er af mindre alvorlig karakter
- Efter stk. 5 – særlige omstændigheder
- Efter stk. 6 – de efterladte
- Efter stk. 7 – politiet kan af egen drift bede om at der beskikkes en bistandsadvokat

SIRIUS advokater

Retsplejelovens § 995 a

- Stk. 1. Retten kan give den forurettede fri proces, når det skønnes nødvendigt med advokatbistand ved opgørelsen af erstatningskravet og den forurettede opfylder de økonomiske betingelser efter § 325

- Stk. 2. Når omstændighederne taler for det, kan retten i sager, hvor en person er afgået ved døden som følge af en forbrydelse, beskikke en advokat for de pårørende til at bistå ved opgørelsen af erstatningskrav

- Særligt relevant i sager, hvor man anmoder retten forholde sig til krav i henhold til færdselslovens § 111

SIRIUS advokater

Hvilke opgaver har bistandsadvokaten?

- **at** støtte, bistå og vejlede ved afhøring hos politiet
- **at** vejlede om, hvad der sker på efterforskningsstadiet, anklagemyndighedens overvejelser om, hvorvidt der overhovedet skal rejses tiltale, reglerne om påtaleopgivelse og mulighederne for at klage,
- **at** gennemgå sagens akter, herunder e.o forurettedes forklaring sammen med forurettede (og kun forurettedes forklaring)
- **at** vejlede om muligheden for psykologbistand og anden særlig hjælp samt krav på erstatning
- **at** udarbejde erstatningsopgørelse samt være behjælpelig med indhentning af erklæringer, dokumentation m.v.
- **at** vejlede om forløbet af retsmødet samt være tilstede i retten

SIRIUS advokater

Opgaver (fortsat)

- **at** fremsætte begæring om navneforbud, lukkede døre, at tiltalte ikke er tilstede under vidneforklaring (RPL § 856)
- **at** fremsætte erstatningskravet overfor forsvareren/tiltalte, anklagemyndigheden og retten en uge før retsmødet
- **at** informere forurettede om sagens udfald
- **at** informere om eventuel ankesag
- **at** fremsende erstatningsansøgning til Erstatningsnævnet

SIRIUS advokater

Hvad kan forsikringsselskabet forvente af bistandsadvokaten i trafiksager?

- **at** bistandsadvokaten retter henvendelse til ansvarsforsikringen?
- **at** bistandsadvokaten opgør og fremsætter erstatningskrav?
- **at** bistandsadvokaten orienterer forsikringsselskabet om sagens efterforskning?
- **at** bistandsadvokaten orienterer forsikringsselskabet om retsmødet og sagens udfald, i det omfang forsikringsselskabet ikke selv får besked?

Det korte svar er vist umiddelbart – NEJ, ikke nødvendigvis.

- Hvad hvis bistandsadvokaten ikke gør noget overhovedet, men bare kører på tiltalte og ESN?

SIRIUS advokater

Retsplejelovens § 741 c, stk. 1-3

- Stk. 1. Advokaten har adgang til at overvære afhøringer af den forurettede såvel hos politiet som i retten og har ret til at stille yderligere spørgsmål til den forurettede. Advokaten har ret til at gøre indsigelse mod en bevisførelse i strid med retsplejelovens § 185, stk. 2. Advokaten underrettes om tidspunktet for afhøringer. Retsmøder, hvor forurettede skal afhøres, berammes så vidt muligt efter aftale med bistandsadvokaten. Advokaten underrettes om andre retsmøder, herunder retsmøder efter retsplejelovens § 831.

- Stk. 2. Advokaten har adgang til at gøre sig bekendt med den forurettedes forklaring til politiet og andre dokumenter i sagen vedrørende den forurettede. Når der er rejst tiltale i sagen, har advokaten tillige adgang til at gøre sig bekendt med det øvrige materiale i sagen, som politiet har tilvejebragt. § 729 c finder dog tilsvarende anvendelse.

- Stk. 3. Advokaten skal have udleveret kopi af materialet, i det omfang det uden ulempe kan kopieres. Advokaten må ikke uden politiets samtykke overlevere det modtagne materiale til den forurettede eller andre, og han må ikke uden politiets samtykke gøre den forurettede eller andre bekendt med indholdet af det i stk. 2, 2. pkt., nævnte materiale.

SIRIUS advokater

Godtgørelse til efterladte, EAL § 26 a

- Godtgørelse til nære pårørende såsom ægtefælle, samlever, børn, forældre eller andre, som "havde en særlig nær tilknytning til den afdøde"
  - Personkredsen er udvidet for drab efter den 1. marts 2021
  - Bestemmelsen omfatter nu også voksne, udeboende børn, forældre til voksne udeboende børn og samboende søskende
- En betingelse at døden er forvoldt forsætligt eller groft uagtsomt
- Der skal som udgangspunkt ikke foretages en nærmere vurdering af de konkrete følelsesmæssige relationer mellem de pågældende efterlevende og den afdøde → karakteren af den skadevoldende handling og lidelsen/krænkelsen af de efterladte er afgørende for, *om* der skal tilkendes godtgørelse
  - I det omfang der ikke er tale om biologiske børn, forældre eller søskende, vil tilkendelse af godtgørelse tillige bero på en konkret vurdering af, om der består en særlig tilknytning til den afdøde.
- Udgangspunktet var kr. 100.000 i sager om forsætligt drab

SIRIUS advokater

Udviklingen i retspraksis efter § 26 a (1)

- **UfR 2005.1766**: Kr. 120.000 til hver af afdødes forældre (Antonio Curra) uanset de ikke var i Danmark, da drabet skete (ej trafik)
- **UfR 2007.2861 H**: Kr. 50.000 til 2-årig piges efterladte, idet de overværede pigen indebrænde i bil – kun uagtsomhed
- **FED2005.78 Ø:** Kr. 75.000 til hver af de to overlevende, som var i familie med de afdøde. De afdødes forældre blev ikke tilkendt godtgørelse (trafiksag i Brønshøj)
- **UfR 2010.1062 H**: Kr. 50.000 til hver af forældrene til en 6 årig dreng. Tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden
- **UfR 2011.55 Ø**; kr. 100.000 til barn, der var flyttet hjemmefra (ej trafik)
- **U2019.2748**: kr. 75.000 til hver af de pårørende i sag om spirituskørsel og særlig hensynsløs kørsel (før regler om vanvidskørsel, som blev indført 1. marts 2021)

SIRIUS advokater

Udviklingen i retspraksis efter § 26 a (2)

- Har regler om vanvidskørsel betydning?
  - Højere straf = højere godtgørelse?
  - Gælder fx i EAL § 26 stk 2 og stk. 4

- Regler om vanvidskørsel, som blev indført 1. marts 2021

- **Utrykt ØLR fra 12. oktober 2023**: giver "kun" 75.000 kr. til de efterladte på trods af en blændende procedure med krav om 100.000 kr. Ansvarsforsikringen havde afgivet processkrift og påstået 50.000 kr.

- **Perspektiv; TfK2023.636/Fields-sagen:** 120.000 kr. til hver af de efterladte til de afdøde – hævet til 150.000 kr. i ØLR fsva børn, der overværede deres far blive skudt

Tak for i dag!

Helle Hald
Partner, advokat (H)
hh@siriusadvokater.dk
SIRIUS advokater,
Dampfærgevej 10, København Ø,
88 88 85 85